

Det udvidede totalbalanceprincip

I forlængelse af kommunalreformen fra 1970 blev der igennem 70'erne gennemført en række byrde- og opgaveomlægninger, hvorved tidligere statsopgaver blev overført til amter og kommuner. I sådanne situationer blev det beløb, som staten sparede, overført til kommunerne og amterne gennem en tilsvarende forhøjelse af bloktilskudspuljen ud fra et såkaldt totalbalanceprincip.

Fra 1985 blev kompensationsprincippet udvidet til at omfatte de økonomiske konsekvenser for kommunerne ved bindende statslige regelændringer, hvorefter princippet kaldes *Det udvidede totalbalanceprincip* (DUT).

Herefter har den enkelte ressortminister samme udgiftspolitiske ansvar for regelændrings kommunaløkonomiske konsekvenser som for de statslige udgifter. Kommunerne er samtidig blevet sikret mod udgiftsovervæltninger ved regelændringer uden medfølgende finansiering.

I aftalerne om kommunernes økonomi for 1999 indgik en udvidelse af DUT- regelsættet. Bl.a. omfattes EU-afledte regelændringer.

Til brug for en samlet opgørelse over de bindende statslige regelændringer udarbejdes der løbende et *kommunalt lov- og cirkulæreprogram* med en oversigt over de regelændringer, som regeringen gennemfører i løbet af folketingssamlingen.

En gang om året i forbindelse med folketingssamlingens afslutning i juni måned opgøres den samlede kompensation, og de generelle tilskud reguleres for de gennemførte regelændringer med modgående justeringer af ministeriernes driftsrammer.

1.3. Retningslinjer for budgetlægningen

Budgetudarbejdelsen i staten kan karakteriseres som en *rammebudgettering*, hvor de enkelte ministerier har en betydelig frihed til at foretage en omfordeling af ministeriets ressourcer inden for de fastsatte udgiftsrammer, jf. *afsnit 1.1.*

Der gælder en række generelle retningslinjer og principper, som indgår ved rammefastsættelsen og/eller skal lægges til grund ved budgetlægningen.

Aktivitetsforudsætninger

Det er en almindelig forudsætning for statens budgetlægning, at udgifter og indtægter skal budgetteres så realistisk som muligt. I de fleste tilfælde må der foretages et skøn over den forventede *aktivitet*.

På det lovbundne område er flere eller alle af de følgende faktorer af betydning ved vurderingen af udgiftsbehovet:

* Konjunkturer